

1914-12

AFSENDER

Fællesudvalget af 1914

MODTAGER

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Arkivplacering:
Mappe 98 nr. 9

DOKUMENTINDHOLD

Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

Fællesudvalget af 1914
Adresse:
Overretssagfører Thorsten Larsen
København.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 98 Nr. 9

"Fællesudvalget af 1914."
*****

Oversigt
over
dets Stiftelse og Virksomhed.

Konstitu- Efter Initiativ og Indbydelse af Den Danske Turistfor-
erende Møde, ening blev der af denne Forening, Foreningen for Naturfredning
den 24 Marts og Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse i Marts Meaned i Aar
1914. dannet et staaende Udvalg under Navnet Fællesudvalget af 1914.
hvortil Foreningen til gamle Bygningers Bevarelse og Udvalget for
Naturfredning sluttede sig "til Deltagelse i Forhandlingen af
Spørgsmaal, der ligger indenfor Rammen af disse Institutioners
Virksomhed."

Dermed etableredes et Samarbejde mellem en Række In-
stitutioner, som ud fra ideelle Synspunkter virker for Bevarelsen
og Udviklingen af Danmarks landskabelige, naturhistoriske og hi-
storiske Ejendommeligheder samt af dets Turistliv.

Udvalget konstituerede sig paa et Møde i Turistfore-
ningen den 24 Marts d.A., hvor følgende Herrer var tilstede:

For Udvalget for Naturfredning: dets Formand, Kam-
merherre, Overførster P. E. Müller og Museumsinspektør V. Hintze,
for Foreningen for Naturfredning: Formanden for Forretningsud-
valget, Overretssagfører V. M. Amtrup,
for Foreningen til gamle Bygningers Bevarelse: Direktør for Nati-
onalmuseets 2' Afdeling, Dr. phil. M. Macheprang og Foreningens
Sekretær cand. mag. Vilh. Lorentzen,

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

-2-

for Foreningen til Hovedstadens Forekønnelse: dennes Formand, Slotsarkitekt Thorvald Jørgensen og Overretsassessor Steffen Hetsch samt for Den Danske Turistforenings Københavnsk Afdeling: Formanden, Professor Karl Larsen og Overretsassessor Thorsten Larsen, for den Danske jyske Afdeling: Formanden, Læge A. H. Wiing, Aarhus, for den fynske Afdeling: Formanden, Kammerherre A. C. Beron Berner-Schliemann-Selstedt og for den hollandske Afdeling: Byfoged A. Brønstrup som Repræsentant for Formanden, Bognævnder Jens Møller, København, i dennes Forbød.

Fællesudvalget konstituerede sig med Professor Karl Larsen som Formand og Overretsassessor Thorsten Larsen som Sekretær, og der vedtoges en Forretningsorden, i Følge hvilken de respektive Institutioner til de enkelte Forbindelser kun sendte de Delegerede, som de foreliggende Sagers Art giver Anledning til, idet dog hver af Institutionerne kun ræder over én Stemme indenfor Udvalget.

Den til Administrationen af Udvalget Anliggender Formand Sum - antagelig om 200 Kr. årlig - besluttedes det, at de forekønlige Foreninger skulde bidrage til, idet dog Udvalget for Naturfredning, der kun arbejdede med et begrænset Filetal fra de Foreninger, det repræsenterede, idet Blirng skulde yde, og Foreningen til gamle Bygningers Bevarelse reserverede sig at give endeligt Tilvagn derom senere.

Paa Forelæg af Foreningen for Naturfredning vedtoges det i Fællesudvalgets Nævn at indgive et Andrengende til Regjeringen om hurtig Fremme af en Naturfredningslov, hvilket Andrengende blev indgivet fem Dage senere.

Paa Forelæg af Udvalget for Naturfredning nedsettes et specielt Udvalg med den Opvægt at faa dannet en Nationalkomité for Spørgsmaalet om Møns Klint. Hertil delegeredes

-3-

af Udvalget for Naturfredning: Kammerherre Müller og Museumsinspektør Klitzke, af Foreningen for Naturfredning: Kammerherre Alf. Sjøge og Kaptein H. Bloch, medens Den Danske Turistforening senere formandede Generalkonsul Johan Hansen og Formand for Borgerrepræsentationen, Landskingsmand C. Christensen til paa sine Vegne at tiltræde Komitén.

Paa Forelæg af Den Danske Turistforening vedtoges det at danne en Strandvejskomité i Tilslutning til et af Foreningen til Hovedstadens Forekønnelse alt nedset Udvalg vedrørende denne Sag, og det overdrages denne Forenings Formand, Arkitekt Thorvald Jørgensen et Sæge Tilslutning til Krediter, der allerede arbejdede for denne Sag både indenfor og udenfor Forekønnelsesforeningerne.

Over det paa det konstituerende Møde sendte passerende, tilfældigvis der Pressen et med foranstående væsentlig tilgældende referat under den Form, at Referatet optryktes i Hæftenummeret af Den Danske Turistforenings Medlemsblad "Patriottidende", som tilfældigvis Børspresen.

Fuldstændig Udskrift af Medet tilfældigvis Samtlige, som havde været til Møde, samt de i de nedsette Komitèer delegerede, idet dermed de interesserede Institutioner og Personer anmodes for et være fornødt underrettede om Fællesudvalgets Stiftelse og Karakter.

Det den
1. April.
1911.

Paa det følgende Møde, som afholdtes den 23. April, hvor Samtlige Foreninger og Udvalg var repræsenterede, valdes Overretsassessor Lindrup til Bestformand for "Fællesudvalget".

Hovedsædlerne for Forbindelserne var Resultatet af de indledende Skridt, som Fællesudvalget og Strandvejskomitèen maatte have foretaget i den forløbne Måned.

Vedrørende Arbejdet i Hansens meddelte Kammerher -

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

-4-

re Müller, at man var i Forbindelse med den lokale Døstykningssforening, og at Museumsinspektør Hintze havde foreslået en Del forberedende Arbejder og Undersøgelser.

Imidlertid havde Kammerherre Jøens System bevirket, at man endnu ikke var kommet i rationel Gang med Arbejdet, idet man havde ansat Kammerherre Bøge til Forord for Udvalget. Da Overretsassessor Andrup imidlertid pegte sig at tiltræde Uansædveligt som Suppleant for Kammerherre Bøge indtil videre, tilbød Kammerherre Müller at fungere som midlertidig Formand for dette.

Angående Strandvejsagen aføv trykte Thorvald Jørgensen den 18de februar, at han ansaa det for ganske nødvendigt, at man sikrede sig Assistent hos Ingeniør Alex Voss, som vidste sig interessere sig for og arbejde for denne Sag; men Ingeniør Voss havde af Hensyn til det med Søgen forbundne Pensionsregulering betinget sig først at forhandle med andre interesserede og fornævnte Personer. Arkitekt Jørgensen vilde først kunne få et Løde med Ingeniør Voss i Begyndelsen af 1914, og derefter vilde man kunne overne, om Pallæudvalgets Strandvejskomité kunde arbejde med i Hånd med den nævnte Komité, som var medlem af Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, og de forskellige andre lokale Komitéer, som vidste sig arbejde for samme eller lignende formål vedrørende specielle Afsnit af Strandvejen, og som det var Hensigten at søge Tilslutning til. Overretsassessor Andrup pegte sig i Forening med Arkitekt Thorvald Jørgensen at søge Ingeniør Voss til en ny Forhandling. Overretsassessor Andrup betoned især stærkt, at Arbejdet for Strandvejens Bevarelse som virkelig Strandvej gik ske nødvendigt sætte udgaa fra København, hvorfor det var naturligt, at Søgen var lagt i Hænderne paa Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, som slæns kunde føre den igennem. Hertil sluttede Foreningen sig.

-5-

Paa samme Møde behandlede forskellige specielle Spørgsmaal vedrørende Strandvejsagen. Som Følge af en Henvendelse fra det lokale Udvalg for Amager af Foreningen for Naturfredning vedtog man at betrente Amagers Kystvej som betragtede under Strandvejsespørgsmaalet, medens en privat Henvendelse fra Bornholm i samme Retning vedtoges bevaret derhen, at Strandvejskomitéens Arbejde kun omfattede Urtæmningen til Hølsinger. Overretsassessor Andrup meddelte især, at han kendte den Sag fra Bornholk, hvorom det var Tale, og vidste, at der intet kunde foretages i den. Det samme meddelte Overretsassessor Andrup angående en Henvendelse vedrørende Udstykninger langs Vest Strandvej.

Med det diskuterede endvidere Udstykningen af Strandgrundene af "Sønderstrand", og det vedtoges foreløbig at søge Forbindelse med København Kommune i denne Sag.

Sluttelig diskuterede det, hvorledes man skulde forholde sig overfor Dr. Ingeniør Engelund, som havde henvendt sig til Udvalget i Anledning af, at han ved Opførelsen af et lille Træhus og Opstilling af en Beboelsesvogn paa Strandgrunden udenfor "Christiansholm" ved Klampenborg var kommen i Strid med de lokale Bygningsskæder, som - formentlig omme af Hensyn til den tilsvarende Arrangement var for Stedet - søgte at hindre ham i Benyttelsen af de opførte Bygninger. Det vedtoges at undersøge Søgen nærmere.

Medet
22. Marts
1914.

Det næste Møde i Pallæudvalget afholdtes den 22. Marts d.å., hvor kun Udvalget for Naturfredning, Foreningen for Naturfredning og den danske Christiforening havde ladet sig repræsentere.

Angående Engelund aføv Dr. Museumsinspektør Hintze Beretning om de Skridt, der var foretaget i denne Sag, som især vist havde vist sig uanselig og gennemføre, forinden der foretoges en

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

-6-

Naturfredningslov, hvorfor Udvalget sammendrede i, at denne Sag stilledes i Bero indtil da. Siden Hørets Afholdelse er der fra Hr. Hantow Side givet Meddelelse om, at der i Sommer skulde være foretaget Undersøgelser paa Vildtens af Staten ved Hr. Deenat Kunch-Petersen. Hvorvidt dette er sket, og i hvilket Omfang, foreligger der endnu ingen Oplysning om.

Da Hr. Arkitekt G. Jørgensen eller andre Repræsentanter fra Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, i hvis Hænder Strandvejsagen var løst, ikke havde givet Høde, og der ikke synes at være foretaget noget i Sagen fra den Side, vedtog man, indtil det kunde lykkes at komme en virkelig omfattende og indflydeleværdig Strandvejskomité, foreløbigt at arbejde for Sagen i det omke for at hindre, at der blev skædet alt for meget i Stykker i Høllensiden, og det besluttede, at et Udvalg bestående af Prof. Carl Larsen og Offitograf Bilslet, som stodes har interesseret sig stærkt for og har brudt i Styrets Udvalget om Strandvejsens Bevarelse, rent underkommand skulde foretage de fornødne Skridt, eventuelt under Arbejdet søge Tilslutning hos andre interesserede saasom Hr. Consul Berggaard og Over Tredde.

Indvidere behandlede paa dette Høde en Konvention fra Hr. Montz i Viborg angaaende Lille Søgaard paa Høde ud som, hvorvidt man kunde bevare den gamle Hørdagskøkken og den angaaende Reater af gammel Naturlov. Sagen har været sendt til Udvalget af Foreningen til gamle Bygningers Bevarelse, som vil søge udvirket, at Bygningerne bliver undersøgt og opbevaret. Først derefter er det muligt at udtale sig om Sagens Fremtid.

Siden dette Høde har der intet Høde været afholdt i Høllensidens Udvalg, dels fordi den paa følgende Sommerforstid gjerde det umuligt at samle de paa følgende Høde, dels fordi derefter Krigen for en Tid som gæst som hindrede alt Arbejde og Interesse for Sagen af denne Art.

-7-

Et Høde vil blive afholdt med det første.

Der har dog i Høllensiden været arbejdet af det ovennævnte Udvalget og foreløbigt Udvalg i Strandvejsagen paa de Områder, hvor man med de Kræfter, der stodes til Høllensidens, mente at kunne foretage noget. Hvad der er sket er følgende:

Der er foretaget med Hr. Højesteretsadvokat Eriksen som Foretæller Udvalget af "Høllensidens Udvalg" og som udvalgte, at der ved Udvalget vilde blive taget tilbørligt Hensyn til almens Interesser. Udover dette kan der ikke foretages noget i denne Sag, indt der er forhandlet med Formanden for Hørdagskøkken, Apotheker Scheel, som selv paa Sagens Side har beskæftiget sig med Sagen, men har opgivet den og frarådet Udvalget at foretage sig videre.

Angaaende Angivet Hørdagskøkken er der ført længere Forhandlinger med den og andre, og Forholdene paa Grundet er derfor. Derfor aftale mellem Overretssagfører Andersen og Formanden for Hørdagskøkken er det besluttet heller intet at foretage paa dette Punkt, men at lade Sagen afgøre Hr. Højesteretsadvokat og Hørdagskøkken.

Der er rettet en Konvention til Hørdagskøkken angaaende fra Hørdagskøkken Side paa Hørdagskøkken paa Hørdagskøkken Hørdagskøkken eller Hørdagskøkken Hørdagskøkken Hørdagskøkken har haft en Samtale med Hr. Overretssagfører Eriksen, som paa Sagens Side behandler Sagen. Sagen skulde staa i Forbindelse med Hørdagskøkken og at den afgøres Hr. Hørdagskøkken, men der synes altsaa i alle Tilfælde at være fare for at den om Bygning opført det paa følgende Høde, hvorfor Hørdagskøkken formentlig vil tage denne Sag og undersøge af Hr. Eriksen Hørdagskøkken Hørdagskøkken vil lade Sagen gaa sin Gang, og lade om, at der ved Hørdagskøkken af Hørdagskøkken vil blive taget ethvert Hensyn til Hørdagskøkken og den fra Hørdagskøkken over Sagen.

Der er rettet Konvention til Hørdagskøkken, Hr.

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

-8-

Skovrider Westergaard angående Fjernelse af Rognet-holten Charlotte-
Lund Skov og Strandvejen. Der er givet Tilsagn om, at et stort
Rogn ikke frentidig vil blive opsat, men i hvert Fald kun et lavt
Stæltræshestegn, hvis ansøgt ikke held kan udværes, hvilket vil
blive foresøgt, ikke alene som nu saa Strandvejen nord for Slottet,
men ogsaa syd for Slottet. Den stedsfunde Fjernelse af Rognet gi-
ver en overordentlig smuk og fri Udsigt navnlig fra Strandvejen ind
i Skoven.

Der er skaffet Tilsagn - ved personlig og skriftlig For-
handling - fra Hærsøholm Sogneraad om, at dette vil vedligeholde
den gamle Stalleplads syd for Rognet Hotel, hvis den overlades
Kommunen. Man har besigtiget Pladsen og ladet optage en Serie Pho-
tografier, som viser dens nuværende forfaldne Tilstand. Ansøgninge
er indsendt til Landbrugministeriet, som stillede sig velvilligt
til Sagen; men nu har man et svar, at det ved de foretagne Under-
søgelser er oplyst, at det paa-gældende Stykke Strandvejen ikke til-
hører Staten, men derimod Enkeltne Ingoborg Lineas, til hvem Hen-
vendelsen nu vil ske.

I samme Ansøgning har man forespurgt, om Ministeriet vil
assistere ved Grænsen af Andre Steenklæder langs Kysten, hvor
Forholdene ogsaa er daarligere f. Eks. i Skovshoved og Snekestræten.
Herpaa er endnu ikke indløbet Svar.

Fællesudvalgte Særber har arbejdet sammen med Hr. Hoffoto-
graf Elfeldt angående Strandvejen fra Charlottenlund til Skod-
sborg og taget Notater til Brug ved eventuelle Bevendelser til Tjor-
ne af Indstøder om at hjælpe ved Fremskaffelsen af friere Udsigt
og lignende. Saaledes Henvendelse bør dog formentlig gennemgaaen-
de vente til Forsaaret ogsaa af den Grund, at de militære Disposi-
tioner jo for Tiden i høj Grad behersker netop denne Del af Strand-
vejen. Der er isvrigt rettet Ansøgning til Hr. Grosserer Karberg
i Skovshoved, ved hvis Strandgrund der med Ringe Bøvær for ham
kunne skaffes en fortrinlig Udsigt.

Hr. Karberg har ikke svaret paa de gentagne, elektriske

-9-

og besvarende Henvendelser fra Udvalgte Side.

Der er modtaget Ansøgning fra Foreningen for Naturfredning
om at foranstaltning undersøgt, om ikke de mange af tilføret foretag-
ne Rydninger langs stranden Strømmevej nu skulde muliggøre en i alt
fald delvis Genopførelse af en ny Strandvej eller dog fuld umid-
delbart langs Strand fra Skovshoved og i alt Fald op til Skodsborg.

Hoffotograf Elfeldt og Udvalgte Sekretær, som har besigtet
disse Rydninger, der er af ren sporadisk og forløblich Natur, og har
drøftet Sagen, saa vidt, at denne Tanko, som tiltalende og naturlig
den ogsaa er, saa betragtes som fuldstændig uigenkendelig. At For-
søge paa at fæe de talrige Grundstykke, af hvilke nogle med stor Be-
kæmpelse har indtrødt og reguleret deres Strandstykke, til at kun-
de fri Fæsege langs Stranden, vil være et lide Panthen med en Dør;
og at fæe en "odsti" paa enkelte Smestrukkinger, er ret værdiløst.

Man har ladet Hr. Høvedsdirektør Bratø-Jørgensen foretage Op-
målinger og give Skitse og Oversigt til en "Udvikling af "Landskabet"
ved Charlottenlund, der henligger foresat. Undersøgelse er
indgivet til Rigministeriet, som foresaer at have Lyndighed i Dun-
ne Sag.

Der er forhandlet med Hoffotograf Nielsen og Overingeniør
Holtmann angående eventuel Bevarelse af den ved Udgraving Frem-
komne gamle Udsigt ved Strandvejen. Hr. Nielsen havde nemlig
røjet denne Sag i Regeringen og givet Anvisning til dens Behandling,
og Hr. Holtmann repræsenterer de i Grundene skonomisk Interessere-
de. Der er skot Henvendelse til Lyngby Sogneraad om Assistance i
Sagen, men Svar er endnu ikke kommet.

Endelig behandles for Tiden af Forening fra Hr. Ralsfordirek-
tør Johansen om et eventuelt Parkstykke ved Skodsborg.

Som det vil ses, har den senere og foreløbige Strandvejs-
komité, som blev etableret paa det sidste Møde i Fællesudvalget, i
det man søgt at fremme Spørgsmaal, som staaer i Forbindelse med

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

-10-

Strandvejsengen, indtil en virkelig omfattende og indflydelsesrig
Strandvejskomité bliver dannet. Det bemærkes dog, at arbejdet behan-
de for denne Sag og paa andre Områder, hvor Fællesudvalgets Virke-
somhed ligger, forelsbig er meget vanskeligt, dels fordi Folk i
disse Tider vanskelig lader sig interessere for Sager af denne Art,
dels - og navnlig - fordi man otter og otter mærker Savnet af en Na-
turforsamlingslov.

Det bemærkes endvidere, at Fællesudvalget har søgt at støt-
te Bevarelsen af den lille Skovrest "Søværkarnet" ved Aarhus, hvilken
Sag lævrigt behandles af stedlige interesserede Personer.

København 4 December 1914.

Thorvald Larsen